

НАШИ РАЗГОВОРИ

Не ја почитуваме поддршката

● Во странство уметниците не се привилегирани како кај нас, секој од нив и се бори-вели младата сликарка Искра Димитрова која се занимава со мултимедиски проекти, видео арт и инсталации

Искра Димитрова (родена во Скопје во 1965 година, дипломирала на Академијата за ликовни уметности во Скопје во 1990 година, користела резиденцијален програм на Артслинк во Медисон, САД во 1993 година) своите мултимедиски проекти, видео арт и инсталации ги има прикажано на осум самостојни изложби одржани во Загреб, Марибор, Манчестер, Вршац, Скопје и Медисон. Проектот „Таламос“, кој вклучува неколку димензии (медиуми: инсталација, процес на уметност, светло, звук) глас и мирис и неколку материјали: тесто, светло, волна, брашно и звук, Димитрова го прикажа летоска во Чифте Амамот во Скопје, потоа во Вршац, во Манчестер, во Марибор, и на крај во Загреб, на самостојна изложба.

Искра Димитрова

Нормално дека ќе постои – никој не би излегол среде плоштад јавно да ги изнесува своите најсилни чувства, тајни, состојби и страв. Едноставно – премногу е лично за така јавно да се осквернави. Јас сето тоа го искажувам преку делата. Бидејќи последниве години лично ме преокупираше таа темата на смртта, таа самата се инкорпорира во проектите. Тоа е циклусот „Двојник или за смртта“, чиј прв дел беше „Таламос“. Вториот дел беше проектот „Андрогин“ (изведен на изложбата „Ликвор амни“ – проект на пет македонски и пет американски авторки, чиј куратор беше Сузана Милевска, каде симболот на андрогин беше земен како симбол на двојно чувство кон смртта, водно и на силна привлечност и на страв. Како што стојат работите, истата тема ќе доминира и поатаму и сè додека јас така силно ја чувствувам.

● Проектот „Таламос“ го из-

ведовте на повеќе места во странство и кај нас, па би било интересно да направите споредба и во однос на публиката и во однос на организацијата на овие релативно комплицирани поставки со мултимедијални проекти?

– Интересно беше да се набљудува како дисциплинираноста на публиката се менува во зависност од земјата каде проектот се изведува, особено што подоцна го воведов и тактилниот елемент – публиката влегуваше боса по брашното поединечно. Дисциплинираноста ескалираше колку што се одеше појужно, што од една страна како на автор кој кон делото се однесува како кон свое дете – не ми се допаѓаше многу, но кога ќе се подразмисли – тоа може да биде и знак на спонтаност и неоптовареност. Кога ќе го споредам моето гостување во Манчестер, Англија (каде бев избрана за претставник од Македонија на Арт интерчејн), во Вршац, Југославија (на изложбата Вдишувања – издишувања“ на кураторот Небојша Вилиќ, на Интернационалното триенале во Марибор, каде бев поканета од организаторот како претставник од Македонија и на самостојната изложба во Загреб, на покана на Галеријата „Мирослав Краљевиќ“, од организациски аспект, можеби би дошла до сличен заклучок. Во секој случај, што се однесува до статусот на ликовниот уметник, впечатокот ми е ист како и кога се вратив од САД, дека ние не ја почитуваме доволно поддршката што ја добивме. Во странство уметниците не се така во глобала привилегирани како кај нас – секој од нив и тоа како се бори. Во

Марибор, на пример, уметниците се самоорганизираше и „освоиле“ една општинска напуштена зграда, каде направиле ателјеа и простор за излагање. Секако, и државата им „прогледала низ прсти“ но сепак тие не чекале министерот сам да го реши просторот за нивните ателјеа. Треба да го почитуваме разбирањето на надлежните за еден таков стар објект каков што е Чифте амам, кои овозможува во него да се отворат веќе четири изложби на инсталации, кои ако не беве изложени таму, каде ќе беве? Во странство бев особено горда што можев да зборувам за овие изложби и за тој чудесен простор, а луѓето таму бев страшно импресионирани и заинтересирани. Искуствата ми се драгоцени-наистина е прекрасно кога мотивот на организаторот е истиот со оној на авторот – изложбата да биде што е можно подобра, а финансискиот момент да не е примарен, кога изложбата е соодветно следена од медиумите и како резултат на тоа – добро посетена, а публиката добро информирана и на крајот, – кога делото е добро примено најпрво од стручни лица, а потоа од сите посетители. Сепак, драго ми е што дојдовме до оној момент на културно „самоосветување“ во кој ни стана јасно дека нашата трка со Запад не треба да се води од критериумот „а да видиме ние што имаме“. За тоа најдобри примери се филмот на Милчо, драмите на Дејан, претставите на Ацо и Дарко и музиката на Анастасија.

С. Гуровска